

Spis treści

Wstęp	15
 Część pierwsza Ekonomia umiaru – nowy paradygmat w ekonomii	
ROZDZIAŁ 1. Nowy pragmatyzm, czyli ekonomia i polityka dla przyszłości (Grzegorz W. Kołodko)	21
1.1. Wprowadzenie	21
1.2. Podział dochodów a dynamika gospodarcza	23
1.3. Potrzeby i popyt	26
1.4. Środki i cele rozwoju	30
1.5. Ekonomia umiaru	32
1.6. Ekonomia deskryptywna i ekonomia normatywna	36
Bibliografia	38
Streszczenie	39
Summary	39
 ROZDZIAŁ 2. Postulaty ekonomii umiaru a podejście badawcze współczesnej ekonomii (Wojciech Giza)	41
2.1. Wprowadzenie	41
2.2. Umiar jako dziedzictwo myśli antycznej	42
2.3. Bogactwo i umiar w gospodarce rynkowej	45
2.4. Podsumowanie	48
Bibliografia	49
Streszczenie	50
Summary	50
 ROZDZIAŁ 3. Powiązania rozwoju zrównoważonego i trwałego z ekonomią umiaru (Kazimierz Górka, Marcin Łuszczuk, Agnieszka Thier)	51
3.1. Wprowadzenie	51
3.2. Dobra publiczne i wspólne	53
3.3. Ekorozwój – rozwój samopodtrzymywany – rozwój zrównoważony i trwały	54
3.4. Finansjalizacja gospodarki i kryzys kapitalizmu	57
3.5. Ekonomia umiaru jako paradygmat	60

Bibliografia	62
Streszczenie	64
Summary	65
ROZDZIAŁ 4. Problem umiaru w świetle ekonomii personalistycznej (Paweł Drobný)	67
4.1. Wprowadzenie	67
4.2. Ekonomia personalistyczna – przedmiot, cel, metoda	68
4.3. Osobowa struktura samostanowienia a wolny wybór – ujęcie fenomenologiczne	69
4.4. Ekonomia personalistyczna, ekonomia neoklasyczna i ekonomia umiaru – różnice w rozumieniu umiaru	72
4.5. Podsumowanie	75
Bibliografia	76
Streszczenie	76
Summary	77
ROZDZIAŁ 5. Rola ekonomii behawioralnej i idei umiaru w ekonomii (Jerzy Toborowicz)	79
5.1. Wprowadzenie	79
5.2. Umiar w ekonomii	79
5.3. Istota ekonomii behawioralnej	80
5.4. Historyczny kontekst	81
5.5. Cel ekonomii behawioralnej	84
5.6. <i>Homo oeconomicus</i> a umiar	84
5.7. Miejsce umiaru w ekonomii i polityce publicznej	86
5.8. Podsumowanie	87
Bibliografia	87
Streszczenie	89
Summary	89
ROZDZIAŁ 6. Neoliberalizm, ekonomia umiaru a problem akumulacji kapitału – ujęcie regulacjonistyczne (Paweł Szelegieniec)	91
6.1. Wprowadzenie	91
6.2. Kryzys fordowskiego reżimu akumulacji	93
6.3. Reżim akumulacji z dominanta finansową i neoliberalny sposób regulacji	95
6.4. Ekonomia umiaru a problem akumulacji	96
6.5. Podsumowanie	99
Bibliografia	100
Streszczenie	101
Summary	101
ROZDZIAŁ 7. Od ekonomii umiaru do gospodarki umiaru – rola państwa (Maciej Bałtowski) ...	103
7.1. Wprowadzenie	103
7.2. Ekonomia umiaru <i>versus</i> gospodarka umiaru.	104
7.3. Gospodarka umiaru a rola państwa	106
7.4. Podsumowanie	110
Bibliografia	110
Streszczenie	110
Summary	111

Część druga

Zagadnienia kształtowania gospodarki umiaru

ROZDZIAŁ 8. Gospodarka umiaru – przyszłość możliwa czy nieuchronna?	
(Grzegorz M. Malinowski)	115
8.1. Wprowadzenie	115
8.2. Prognoza Keynesa	116
8.3. Dlaczego Keynes się pomylił?	118
8.4. Gospodarka umiaru a problemy prognozy Keynesa	123
8.5. Egzekutywa umiaru	126
8.6. Jak wydostać się z błędnego koła?	129
Bibliografia	132
Streszczenie	132
Summary	133
 ROZDZIAŁ 9. Czynniki rozwoju społeczno-gospodarczego w świetle teorii ekonomicznych i praktyki ostatnich dekad na przykładzie wybranych krajów europejskich	
(Monika Bąk)	135
9.1. Wprowadzenie	135
9.2. Modelowe badanie procesów rozwoju społeczno-gospodarczego	136
9.3. Zmiany systemu podejmowania decyzji	139
9.4. Zmiany wzorów zachowań	144
9.5. Zmiany organizacji	147
9.6. Podsumowanie	150
Bibliografia	152
Streszczenie	152
Summary	153
 ROZDZIAŁ 10. Umiar w finansach publicznych w świetle kryteriów budżetowych z Maastricht	
(Janina Pach)	155
10.1. Wprowadzenie	155
10.2. Źródła i istota deficytu budżetowego i długu publicznego	156
10.3. Wielkość i struktura deficytu i długu publicznego w krajach Unii Europejskiej	160
10.4. Podsumowanie	168
Bibliografia	169
Streszczenie	170
Summary	170
 ROZDZIAŁ 11. Zagadnienie ekonomii umiaru w kontekście rozważań terminologicznych i praktycznych, związanych z gospodarką okrężną i zieloną gospodarką	
(Paulina Szyja)	173
11.1. Wprowadzenie	173
11.2. Ekonomia umiaru a gospodarka umiaru	174
11.3. Zielona gospodarka	175
11.4. Gospodarka okrężna	180
11.5. Podsumowanie	182

Bibliografia	183
Streszczenie	185
Summary	186
ROZDZIAŁ 12. Zielona transformacja gospodarki jako droga do gospodarki umiaru	
<i>(Bożena Ryszawska)</i>	187
12.1. Wprowadzenie	187
12.2. <i>Multilevel perspicitive</i> jako narzędzie analizy <i>sustainability transition</i>	189
12.3. Uwarunkowania zewnętrzne transformacji w stronę zielonej gospodarki – gospodarki umiaru	191
12.4. Gospodarka nadmiaru	194
12.5. Przejście od gospodarki nadmiaru (brązowej) do gospodarki umiaru (zielonej)	196
12.6. Podsumowanie	201
Bibliografia	202
Streszczenie	203
Summary	204
ROZDZIAŁ 13. Znaczenie rodziny dla kultury, ekonomii i gospodarki umiaru	
<i>(Michał A. Michalski)</i>	205
13.1. Wprowadzenie	205
13.2. Kultura i ekonomia umiaru – moda czy konieczność?	206
13.3. Rodzina a kultura, ekonomia i gospodarka umiaru	208
13.4. Podsumowanie	212
Bibliografia	213
Streszczenie	214
Summary	214
Część trzecia	
Wybrane aspekty paradygmatu ekonomii umiaru	
ROZDZIAŁ 14. Nowy pragmatyzm jako podstawa polityki rozwoju społeczno-gospodarczego	
<i>(Sylwia Twarowska)</i>	217
14.1. Wprowadzenie	217
14.2. O kondycji współczesnej ekonomii	217
14.3. W cieniu kryzysu systemowego	219
14.4. Koncepcja zrównoważonego rozwoju	220
14.5. Nowy pragmatyzm na mapie ekonomii	222
14.6. Nowy pragmatyzm kierunkiem rozwoju ekonomii przyszłości	222
14.7. Podsumowanie	223
Bibliografia	223
Streszczenie	225
Summary	225

ROZDZIAŁ 15. Nierówności dochodowe w kontekście ekonomii umiaru (<i>Ryszard Kowalski</i>) . . .	227
15.1. Wprowadzenie	227
15.2. Skala nierówności dochodowych – perspektywa globalna	228
15.3. Nierówności dochodowe a wzrost gospodarczy	231
15.4. Nierówności dochodowe a możliwość realizacji indywidualnych planów życiowych	233
15.5. Czy umiar w nierównościach jest możliwy?	234
15.6. Podsumowanie	236
Bibliografia	237
Streszczenie	238
Summary	238
 ROZDZIAŁ 16. Granice konsumpcjonizmu – konsumpcja zrównoważona (<i>Edyta Kowalczyk</i>)	239
16.1. Wprowadzenie	239
16.2. Konsumowanie przyjemności	239
16.3. Istota i charakter zrównoważonej konsumpcji	241
16.4. Przejawy zrównoważonej konsumpcji	242
16.5. Podsumowanie	244
Bibliografia	245
Streszczenie	246
Summary	246
 ROZDZIAŁ 17. Niedobór pieniądza przed i po kryzysie z roku 2008 (<i>Jarosław Czaja</i>)	247
17.1. Wprowadzenie	247
17.2. Pojęcie niedoboru pieniądza	247
17.3. Skala niedoboru pieniądza	248
17.4. Zmiana roli banków centralnych w świetle niedoboru pieniądza	259
17.5. Utrata płynności finansowej	252
17.6. Rozwój pieniądza niepaństwowego	252
17.7. Podsumowanie	253
Bibliografia	254
Streszczenie	255
Summary	255
 ROZDZIAŁ 18. Paradoks wyboru – implikacje dla ekonomii (<i>Katarzyna Borzym</i>)	257
18.1. Wprowadzenie	257
18.2. Wybór – ujęcie problematyczne	257
18.3. Paradoks wyboru	259
18.4. Implikacje paradoksu wyboru dla ekonomii neoklasycznej	261
18.5. Podsumowanie	263
Bibliografia	264
Streszczenie	265
Summary	265

ROZDZIAŁ 19. Gospodarka finansowa Unii Europejskiej w kontekście ekonomii umiaru (Dorota Murzyn)	267
19.1. Wprowadzenie	267
19.2. Ewolucja budżetu ogólnego Unii Europejskiej – w kierunku umiaru?	268
19.3. Wieloletnie ramy finansowe 2014–2020 – budżet umiaru?	274
19.4. Podsumowanie	276
Bibliografia	277
Streszczenie	278
Summary	279
 ROZDZIAŁ 20. Regulacje komunikacji elektronicznej – antyefektywnościowa interwencja państwa czy probodźcowy mechanizm stymulujący? (Renata Śliwa, Maria Dąbrowa)	281
20.1. Wprowadzenie	281
20.2. Zarys problematyki regulacji w sektorze telekomunikacyjnym	283
20.3. Pozytywne i negatywne konsekwencje ingerencji regulacyjnej w sektorze telekomunikacyjnym	285
20.4. Regulacja łączności elektronicznej a inwestycje, innowacje i zatrudnienie	287
20.5. Podsumowanie	290
Bibliografia	291
Streszczenie	292
Summary	292
 ROZDZIAŁ 21. Ekonomia umiaru a gospodarka III Republiki Greckiej (Kamil Stolarek)	293
21.1. Wprowadzenie	293
21.2. Początki III Republiki Greckiej z perspektywy polityczno-gospodarczej	294
21.3. III Republika Grecka po akcesji do EWG	296
21.4. Okres greckiego kryzysu gospodarczego i jego przyczyny	298
21.5. Podsumowanie	302
Bibliografia	303
Streszczenie	304
Summary	304
 ROZDZIAŁ 22. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych ważnym elementem dywersyfikacji źródeł energii w polityce bezpieczeństwa energetycznego kraju (Mieczysława Solińska)	305
22.1. Wprowadzenie	305
22.2. Rozwój energetyki opartej między innymi na odnawialnych źródłach energii	306
22.3. Bezpieczeństwo energetyczne kraju	308
22.4. Dywersyfikacja (rozproszenie) źródeł energii	310
22.5. Energetyka wiatrowa oraz biomasa	311
22.6. Podsumowanie	314
Bibliografia	315
Streszczenie	315
Summary	316

Część czwarta
Umiar w kontekście funkcjonowania organizacji

ROZDZIAŁ 23. Raportowanie społeczne jako narzędzie odpowiedzialnych praktyk w biznesie <i>(Katarzyna Kowalska)</i>	319
23.1. Wprowadzenie	319
23.2. Odpowiedzialność społeczna w biznesie	319
23.3. Rola i znaczenie raportowania społecznego w biznesie	322
23.4. Podsumowanie	326
Bibliografia	327
Streszczenie	328
Summary	328
ROZDZIAŁ 24. Funkcjonowanie rynku finansowego na świecie w nowych realiach gospodarczych <i>(Jacek Tomkiewicz)</i>	329
24.1. Wprowadzenie	329
24.2. Zyski przedsiębiorstw i inne parametry ekonomiczne	330
24.3. Podział dochodu w gospodarce i kształt rynku finansowego	333
24.4. Globalizacja i zyskowność przedsiębiorstw	334
24.5. Struktura dochodów i kształt sektora finansów publicznych	336
24.6. Podsumowanie	338
Bibliografia	338
Streszczenie	338
Summary	339
ROZDZIAŁ 25. Raportowanie społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) <i>(Krzysztof Świeszczak, Marika Świeszczak)</i>	341
25.1. Wprowadzenie	341
25.2. Geneza raportowania społecznej odpowiedzialności biznesu	342
25.3. Standardy raportowania społecznej odpowiedzialności biznesu	342
25.4. Raportowanie społecznej odpowiedzialności biznesu na świecie	345
25.5. Podsumowanie	348
Bibliografia	348
Streszczenie	349
Summary	349
ROZDZIAŁ 26. Dyplomacja gospodarcza a walka informacyjna <i>(Andrzej Żebrowski)</i>	351
26.1. Wprowadzenie	351
26.2. Międzynarodowe środowisko gospodarcze	351
26.3. Dyplomacja gospodarcza	357
26.4. Walka informacyjna w służbie dyplomacji gospodarczej	364
26.5. Podsumowanie	367
Bibliografia	367
Streszczenie	369
Summary	369

ROZDZIAŁ 27. Rola wydatków na B+R w systemie innowacji w kontekście ekonomii umiaru (Paweł Nowak)	371
27.1. Wprowadzenie	371
27.2. Pojęcie i rodzaje innowacyjności	372
27.3. Pozycja innowacyjna kraju a wydatki na B+R	374
27.4. Wydatki na B+R w Polsce	382
27.5. Podsumowanie	384
Bibliografia	385
Streszczenie	386
Summary	386
ROZDZIAŁ 28. Rosyjsko-chińskie relacje gospodarcze: ekonomia umiaru czy brak równowagi gospodarczej? (Robert Kłaczyński)	387
28.1. Wprowadzenie	387
28.2. Potencjały gospodarcze Chin i Rosji: analiza porównawcza	388
28.3. Chińsko-rosyjskie relacje gospodarcze w XXI wieku: charakterystyka	390
28.4. Rosyjsko-chińskie relacje gospodarcze: perspektywy	393
28.5. Podsumowanie	394
Bibliografia	395
Streszczenie	397
Summary	397
Część piąta	
Ocena możliwości wdrażania nowego paradygmatu	
ROZDZIAŁ 29. Ekonomia umiaru – utopia czy realna możliwość (Kazimierz Górka, Marcin Łuszczczyk)	401
29.1. Wprowadzenie	401
29.2. PKB jako fałszywy cel polityki rozwoju gospodarczego	402
29.3. Konieczność dokonania trwałego przemodelowania dotychczasowego rozwoju społeczno-gospodarczego świata	404
29.4. Możliwości implementacyjne rozwoju trwałego i ekonomii umiaru	406
29.5. Podsumowanie	410
Bibliografia	411
Streszczenie	412
Summary	412
ROZDZIAŁ 30. Możliwości wdrożenia ekonomii umiaru w kontekście globalnych, długookresowych trendów konsumpcyjnych (Konrad Prandecki)	415
30.1. Wprowadzenie	415
30.2. Metoda badawcza	416
30.3. Podstawowe trendy wpływające na globalną konsumpcję	416
30.4. Człowiek i kultura a konsumpcja	420
30.5. Scenariusz długookresowego trendu konsumpcyjnego	422
30.6. Podsumowanie	424

Bibliografia	425
Streszczenie	427
Summary	427
ROZDZIAŁ 31. Falsyfikacja rozwoju społeczno-gospodarczego w skwantyfikowanym systemie sprawozdawczym w układzie regionalnym (Dorota Jegorow)	429
31.1. Wprowadzenie	429
31.2. Niezrównoważona percepcja umiaru w ekonomii i polityce	430
31.3. Wybrane wskaźniki ekonomiczne – ilość <i>versus</i> ilość	431
31.4. Podsumowanie	441
Bibliografia	442
Streszczenie	442
Summary	443
ROZDZIAŁ 32. Rozwarstwienie społeczne w Polsce jako wypaczenie ekonomii umiaru (Krzysztof Sala)	445
32.1. Wprowadzenie	445
32.2. Pojęcie i przyczyny rozwarstwienia społecznego	446
32.3. Rozwarstwienie społeczne w Polsce	450
32.4. Skutki rozwarstwienia społecznego i metody jego przezwyciężania w Polsce	454
32.5. Podsumowanie	459
Bibliografia	459
Streszczenie	461
Summary	461
ROZDZIAŁ 33. Planowe postarzanie produktów jako wyzwanie dla gospodarek i społeczeństw XXI wieku (Przemysław Furgacz)	463
33.1. Wprowadzenie	463
33.2. Planowe postarzanie w praktyce	464
33.3. Podsumowanie	468
Bibliografia	470
Streszczenie	471
Summary	472
Indeks	473